

Obecní zřízení v České republice, legislativní vymezení obcí

Teorie a praxe rozvoje měst a obcí

Obec

- Počet obcí v ČR

- Obce (6 249)
- Městysy (192)
- Města (594)
- Statutární města (24)

- Definice

- Základní územní samosprávné společenství občanů
- Veřejnoprávní korporace
- Pečuje o všestranný rozvoj území a potřeby svých občanů
- Chrání veřejný zájem

Legislativa

- Ústava ČR
- Zákon o obcích 128/2000 Sb.
- Charta místní samosprávy

Kategorizace obcí

- Kritérium rozsahu samostatné působnosti
  - Obec
- Kritérium historické
  - Městys
- Kritérium počtu obyvatel
  - Město
- Kritérium legislativní
  - Statutární město

Kategorizace obcí

- Kritérium rozsahu přenesené působnosti
  - Obec I. typu
    - Každá obec
  - Obec II. typu
    - Obec s pověřeným obecním úřadem
  - Obec III. Typu
    - Obec s rozšířenou působností

Samostatná vs. přenesená působnost

- Samostatná působnost
  - Důvod existence obcí
  - Sleduje a hájí zájmy svých občanů
  - Spravuje si své záležitosti samostatně a rozhoduje o nich
- Přenesená působnost
  - Vykonává státní správu
  - Rozhodovací pravomoc zůstává na úrovni státu

Samostatná působnost

- Veřejný pořádek
- Sportovní a kulturní akce
- Čistota veřejných prostranství a ochrana životního prostředí
  - Bydlení
  - Ochrana a rozvoj zdraví
  - Doprava a spoje
  - Informace
  - Výchova a vzdělávání
  - Kulturní rozvoj

Samostatná působnost

- Právomoci zastupitelstva
- Právomoci rady
- Hospodaření obce
- Spolupráce obcí
- Svazky obcí
- Ukládání pokut

Přenesená působnost

- Věcné vymezení přenesené působnosti
  - evidence obyvatel
  - vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, technických průkazů
  - evidence motorových vozidel
  - živnostenské oprávnění
  - výplata sociálních dávek
  - sociálně-právní ochrana dětí
  - péče o staré a zdravotně postižené
  - vodoprávní řízení, odpadové hospodářství a ochrana životního prostředí
  - státní správa lesů, myslivosti a rybářství
  - doprava a silniční hospodářství

Orgány obcí

- Zastupitelstvo obce
- Rada obce
- Starosta obce
- Obecní úřad
  - Tajemník obecního úřadu

Zastupitelstvo obce

- do 500 obyv.: 5-15 členů
- 500 - 3 000 obyv.: 7-15 členů
- 3 000 - 10 000 obyv.: 11-25 členů
- 10 000 - 50 000 obyv.: 15-35 členů
- 50 000 - 150 000 obyv.: 25-45 členů
- nad 150 000 obyv.: 35-55 členů.

Rozpuštění zastupitelstva

- MV může rozpustit zastupitelstvo obce
  - Nesejde-li se déle než 6 měsíců v usnášeníschopném stavu
  - Nesoulad s rozhodnutím soudu vyhlásit místní referendum
  - Jednání proti rozhodnutí místního referenda

Usnášeníschopnost zastupitelstva

- K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu **nadpoloviční většiny všech členů** zastupitelstva obce
- nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak

Pravomoci zastupitelstva

- Rozhoduje ve věcech samostatné působnosti
  - Vydávání OZV
  - Rozhodování o vyhlášení místního referenda
  - Schvalování základních dokumentů
  - Rozpočet obce a závěrečný účet obce
  - Zřizování organizací obce a organizačních složek
  - Volba starosty
  - Atd.

Orgány zastupitelstva - výbory

- Iniciativní a kontrolní orgány
- Vždy:
  - Finanční výbor
  - Kontrolní výbor
  - Výbor pro národnostní menšiny – u obcí s nejméně 10% národnostní menšinou
- Předseda výboru – člen zastupitelstva (kromě osadního výboru)
- Počet členů lichý
- Usnášeníschopný při nadpoloviční většině všech členů

Rada obce

- Výkonný orgán v samostatné působnosti
- Přenesená působnost – jen pokud tak stanoví zákon
  - Počet členů lichý: 5 až 11
  - Nepřesahuje 1/3 členů zastupitelstva
  - Nevolí se tam, kde zastupitelstvo má méně než 15 členů -> starosta obce a zastupitelstvo obce

Rada obce

- Rada obce se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů
- Může být rada obce potenciálně ve všech obcích ČR?

Usnášeníschopnost rady

- Rada obce je schopna se usnášet, je-li přítomna **nadpoloviční většina všech jejích členů**
- k platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu **nadpoloviční většiny všech jejích členů**

Pravomoci rady

- Samostatná působnost:
  - Zabezpečení hospodaření dle rozpočtu
  - Jmenování a odvolávání vedoucích odborů obecního úřadu na návrh tajemníka obecního úřadu
  - Kontrola plnění úkolů v oblasti samostatné působnosti obce obecním úřadem a komisemi
  - Schvalování organizačního řádu obecního úřadu
- Přenesená působnost:
  - Nařízení obce

Poradní orgány rady

- Komise

- Iniciativní a poradní orgán
- Usnášeníschopná při většině všech členů

Starosta obce

- zastupuje obec navenek
- volen zastupitelstvem
- Jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu
  - se souhlasem ředitele krajského úřadu
- Kontrolní funkce vůči radě obce

Obecní úřad

- výkonný orgán obce
- úkoly od:
  - Zastupitelstva
  - Rady
- Podpora výborů a komisí

Tajemník obecního úřadu

- Povinně u obcí:
  - S pověřeným obecním úřadem
  - S rozšířenou působností
- Zajišťuje výkon přenesené působnosti
- Vykonává však i úkoly v samostatné působnosti
- Jmenován starostou

Způsoby vzniku nové obce

- Sloučení
- Připojení

- Oddělení části obce
- Zrušení vojenského újezdu (Zákon 222/1999 Sb. 30 – 40)

Podmínky pro oddělení části obce

- Území sousedící se 2 obcemi nebo s 1 obcí a cizím státem
- Souvislý územní celek
- Alespoň 1 000 občanů
- Souhlas v místním referendu občanů dané části obce